

am, aliud vero concionem, qua peccatores inuitantur et vocantur ad poenitentiam monstrata diuinae legis ἐπιεικείᾳ et proposita promissione dulcissima de gratuitis beneficijs.

XL.

Deinde notitia differunt, quia legis sapientia angelis et hominibus in prima creatione patefacta est et in hac quantumuis deprauata natura hominum semper manet aliqua legis notitia et discrimen honestorum et turpium etiam sine regeneratione sicut manent notitiae numerorum et aliae quaedam physicae notitiae quemadmodum Paulus diserteⁱ testatur inquiens gentes ostendere legem Dei scriptam in cordibus suis⁷² etc. Sed quia post lapsum obscurior est notitia et assensus languidior et mentes hominum leuius cogitant quam tetra res sit peccatum et ira Dei, ideo Deus expressa voce legem in monte Sina et alias saepe repetere voluit, ut suo iudicio damnaret peccatum. At euangelij promissio nec insita fuit mentibus hominum in creatione nec postea naturaliter nota est, sed postquam lapsi sunt primi parentes ex sinu Patris per Filium prolata est et per hanc in ecclesia subinde repetita, illustrata et conseruata, do-[D 1r:]nec ipse assumpta natura humana eam plenissime enarravit et postea in toto genere humano sparsit missis apostolis, qui non tantum viua voce docuerunt, sed etiam scriptis saluberrimis adhuc docent ecclesiam de euangelio.

20

XLI.

Maxime autem illustre est hoc discrimen sumptum a promissionibus: Vtrahque doctrina additas habet promissiones et quidem summorum et aeternorum bonorum, sed legis promissiones non sunt gratuitae. Requirunt enim conditionem propriae dignitatis et perfectae obedientiae et postulant integrum conformitatem cum Deo, quam qui non habent eis lex horribilem iram, destructionem et poenas aeternas denunciat, iuxta dicta: „Fac hoc et viues. Si vis in vitam ingredi, serua mandata. Qui fecerit ea, viuet in eis. Maledictus, qui non permanet in omnibus, quae scripta sunt in libro legis ad faciendum ea.“⁷³ At promissiones, quae sunt euangelij propriae, perpetuo exclusiuam gratis inculcant et quanquam poenitentia et fides in euangelio requiritur, tamen non pendunt beneficia euangelij gratuita ex conditione nostrae dignitatis aut ullarum virtutum nostrarum, sed tantum monstratur ordo seu modus, quo beneficia euangelij accipienda sunt.

ⁱ Korrigiert aus „deserte“ nach C.

⁷² Vgl. Röm 2,15.

⁷³ Zitateneinhaltung, bestehend aus: Lk 10,28; Mt 19,17; Gal 3,12; Gal 3,10.